

JAVASLAT

Templomrom, ravatalozó kápolna

települési értéktárba történő felvételéhez

Készítette: Pető Piroska, Balatonfüred, 2016. november

I. A javaslattevő adatai: Pető Piroska, 8230 Balatonfüred, Jókai u. 15.

halomhegy83@gmail.com, www.balatonitaj.com

II. A nemzeti érték adatai

1. A nemzeti érték megnevezése: Templomrom, ravatalozó kápolna
2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása: kulturális örökség, épített környezet
3. A nemzeti érték fellelhetőségének helye: Örvényes, Temető 43. hrsz.
EOV koordináták (X Y): 175450 556342

4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik:

települési értéktár, Örvényes

5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása:

A falu középkori eredetű védett műemléke a temetőben álló, román stílusú, megújított templomrom, mely mára már nem romos, és ravatalozó kápolnaként funkcionál. A XIII. században épült, román stílusú templom a középkori falu temploma volt. A szakrális építmény kategóriájú épület műemléki törzsszáma 5541, azonosítója pedig 10119. A közeli műemlék vízimalom és kőhíd szomszédságában helyezkedik el, így ezek műemléki környezetével szerves egységet alkot. Ritka értéknek számít ilyen kis területen a felhalmozódott műemléki értékek sokasága. Örvényes monográfiájának sorain, Rainer Pál középkort tárgyaló fejezetében olvashatjuk az alábbiakat:

„A kisméretű, keletelt, törtkőből épült, egyhajós, egyenes záródású egyházhoz egykor dongaboltozatos szentély kapcsolódott. A templom bejárata a hajó nyugati oldalán nyílik. A szentélyt déli oldalán résablak világítja meg, északi oldalához sekrestye kapcsolódik. A török hódoltság korát romjaiban átvészelő templomot 1743-ban újjáépítették, majd 1890-ben lebontották.” Egy része maradt csak meg. „A templom középkori védőszentjét nem ismerjük, az új korban Szent Imre herceg nevét viselte. 1861-ben Rómer Flóris felkereste és leírta a templomot. 1958-ban az Országos Műemléki Felügyelőség, Sedlmayr János tervei szerint részlegesen kiegészítette és helyreállította a romot, a szentélyrészt lefedték. A XX. század végén helyi kezdeményezésre ismét helyreállították és lefedték az épületet.”

Intézkedési javaslat: Szakszerű karbantartás javasolt.

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett: Országos jelentőségű védett műemlék, a településkép meghatározó eleme.

7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája:

Örvényes község története a középkorban, Rainer Pál (Ö. Monográfia, 2010.)

8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe:

<http://www.muemlekem.hu/muemlek?id=10119>

III. Mellékletek

1. Fényképek és térképrészlet

2. Szakértői ajánlás: Műemlékként az értéktár fontos eleme.

3. A fotókat Pető Piroska készítette, felhasználható a kapcsolódó jogszabályokban foglaltak szerint továbbá a felhasználási feltételek meghatározása után, név megjelöléssel.